

Oriģinālizdevuma priekšvārds

Anaisa Nina jau agri zināja, ka būs rakstniece. Septiņu gadu vecumā viņa parakstīja savus stāstus «Anaisa Nina, Francijas Akadēmijas locekle». Skolnieciskā franču valodā viņa sarakstīja daudzus stāstus un lugas, kas šķiet spontāni radušies no visdramatiskākās iztēles avotiem un ko iedvesmojis Anaisas pienākums pieskatīt abus jaunākos brāļus. Viņa atklāja, ka to var izdarīt, vienīgi stāstot nebeidzamus stāstus un iesaistot viņus teatralizētos uzvedumos.

1914. gadā, būdama vienpadsmit gadus veca, viņa sāka rakstīt šobrīd slaveno dienasgrāmatu – vēstuļu sēriju tēvam, kurš bija pametis ģimeni. Dienasgrāmata Anaisai bija uzticības persona, viņa to rakstīja gandrīz ik dienas visā dzīves laikā – līdz 1920. gadam franciski, vēlāk angļiski. (Ar roku rakstītās klades, kopā aptuveni 35 tūkstoši lappušu, tagad atrodas Kalifornijas universitātes Losandželosā Īpašo kolekciju nodaļā.) Disciplīna, ko radīja rakstīšana katru dienu bez lasītājiem vai cenzūras, gadu gaitā atraisīja spēju aprakstīt konkrētā brīža emocijas, spēju, kas netika pilnīgi īstenota līdz «Henrija un Džūnas» periodam, kurš sākās 1931. gadā.

Viņa turpināja rakstīt gan beletristiku, gan dienasgrāmatu vēl četrdesmit piecus gadus. Starp Anaisu – dienasgrāmatas autori un Anaisu – romānu rakstnieci veidojās sarežģītas attiecības. 1933. gadā viņa ierakstīja dienasgrāmatā: «Mana grāmata [romāns] un dienasgrāmata viena otrai nemitīgi min uz papēžiem. Nespēju tās nedz izšķirt, ne samierināt.

Tēloju nodevēju abām divām, tomēr esmu lojālāka pret dienasgrāmatu. Varu iekļaut dienasgrāmatas lappuses grāmatā, taču nekādā ziņā grāmatas lappuses dienasgrāmatā, tādējādi apliecinot cilvēcisko uzticību dienasgrāmatas cilvēciskajam īstumam.»

Divdesmito gadu beigās Džons Ēskins pateica Anaisai, ka dienasgrāmatā ir labākais, ko viņa sarakstījusi, un rakstniece nonāca pie domas, ka varētu atļauties publicēt «vairākas lappuses» no tās. Tobrīd to varēja publicēt visā pilnībā, viņai nekas nebija slēpjams. Vēlāk viņa apsvēra vairākus variantus, kā to izdot: pārveidot dienasgrāmatu par literāru darbu, saglabājot dienasgrāmatas formu, bet ar izdomātiem personvārdiem vai arī, izvēloties dienasgrāmatas formu ar personvārdiem, kas būtu gan izdomāti, gan īsti. Tomēr pēc 1932. gada, kad aizsākās attiecības ar Henriju Milleru, kas izvērtās par absolūtās mīlestības meklējumiem visa mūža garumā, viņa saprata, ka nekad nespēs publicēt dienasgrāmatu tādā veidā, kādā tā tika rakstīta, nesāpinot savu vīru Hjū Gaileru un arī citus. Tā vietā viņa pievērsās daiļliteratūras publicēšanai.

Piecdesmito gadu vidū, kad izrādījās, ka viņas stāsti un romāni nav devuši neko vairāk par pagrīdes atzinību, Anaisa prātoja par citām dienasgrāmatas publicēšanas iespējām, nerisķējot aizskart citus cilvēkus. Viņa nolēma izmantot īstos vārdus un vienkārši izgriezt ārā savu personisko dzīvi, vīru un mīļākos. Izlasot «Henriju un Džūnu», ikviens, kam pazīstama pirmā publicētā dienasgrāmata (1966), atskārtis, cik atjautīgs bijis šis veikums. Anaisa – dienasgrāmatas autore – droši vien būtu sākusi ar pirmo dienasgrāmatu un tās faktisko aizsākumu 1914. gadā. Taču Anaisa – romaniste, kuras pozīcija allaž domineja, izvēlējās 1931. gadu, visinteresantāko un dramatiskāko periodu savā dzīvē, kad tikko bija sastapusi Henriju un Džūnu Millerus.

Šajā grāmatā vēlreiz aplūkots tas pats periods, taču no jaunas perspektīvas, iekļaujot materiālu, kas tika svītrots pirmajā dienasgrāmatā un nebija publicēts iepriekš. Anaisa vēlējās izstāstīt visu notikumu līdz galam.

Teksts ņemts no trīsdesmit otrās līdz trīsdesmit sestajai kladei ar nosaukumiem «Džūna», «Iegūtā sievietē», «Henrijs», «Apoteoze un kritums» un «Iegūtās sievietes dienasgrāmata», kas sarakstītas no 1931. gada okto-

bra līdz 1932. gada oktobrim. Tās rediģētas, koncentrējoties uz stāstu par Anaisu, Henriju un Džūnu. Materiāls, kas iznāca «Anaisas Ninas dienasgrāmatā, 1931–1934», lielākoties ir svītrots, bet vietumis šeit atkārtojas, lai sniegtu pilnīgu kopainu.

Anaisai šis bija visražīgākais dienasgrāmatas rakstīšanas laiks. 1932. gadā vien viņa pierakstīja sešas klades. Tās ietver arī viņas pirmos mēģinājumus erotiskajā rakstniecībā. Puritāniskā katoļu meitene, kas nespēja saņemt, lai dienasgrāmatā attēlotu savus baudkāros (kā šķita viņas nevainīgajam prātam) piedzīvojumus, strādājot par modeli, tagad aizrautīgi aprakstīja atmodu kaislei. Protams, viņu ietekmēja Henrija Millera stils un vārdu krājums. Taču dominē tikai un vienīgi Anaisas pašas neatkārtojamā balss, un daiļdarbs atspoguļo viņas emocionālo un fizisko nemieru šā izšķirošā gada laikā. Viņa nekad vairs nebūs tik nevaldāma, kaut arī viņas seksuālā odiseja ilgs vēl daudzus gadus.

Rūperts Pols

Anaisas Ninas fonda izpilddirektors

Losandželosā, Kalifornijā
1986. gada februārī

Parīze. 1931. gada oktobris

Vakar uz Luvesjēnu bija atbraucis mans brālēns Eduardo. Runājāmiešas stundas. Viņš bija izdarījis secinājumu, pie kura biju nonākusi arī pati: man vajadzīgs vecāks pavadonis, tēvs, vīrietis, kas stiprāks par mani, mīlākais, kas spētu mani vadīt milas jomā, jo visur citur ir pārlietu daudz manis pašas radītā.

Manī mīt tik spēcīga dziņa attīstīties un dzīvot intensīvu dzīvi, ka nespēju tai pretoties. Es gribu strādāt, gribu mīlēt savu vīru, bet vēlos piepildīt sevi.

Sarunas laikā Eduardo pēkšņi sāka drebēt un satvēra manu roku. Viņš sacīja, ka es piederot viņam no laika gala, bet starp mums esot šķērslis: viņa bailes no impotences, jo vispirms es viņā esot raisījusi ideālu mīlestību.

Viņš izjutis ciešanas, aptverot, ka mēs abi meklējam pieredzi, ko spētu sniegt viens otram. Arī man tas likās dīvaini. Tos vīriešus, kurus vēlējos, es nevarēju dabūt. Tomēr esmu nolēmusi ļauties pieredzei, tiklīdz tā pagadīsies man ceļā.

«Mana ķermeņa apslēptais spēks ir jutekliskums,» es teicu Eduardo. «Kādu dienu tas nāks gaismā, veselīgs un pārbagāts. Mazliet pagaidi.»

Bet varbūt tas nav īstais šķērslis starp mums? Viņam šķiet pievilcīga tukla, krāšņa sievietē, kas cieši stāv uz zemes, bet es allaž palikšu jaunava – prostitūta, perversais eņģelis, divsejainā grēciniece un svētā.

Hugo veselu nedēļu ieradās mājās ļoti vēlu, un es saglabāju mundru omu un bezrūpību, kā biju apņēmusies. Tad piektdien viņš nobažījies teica: «Vai tu saproti, ka pulkstenis ir bez divdesmit minūtēm astoņi, ka esmu atnācis ļoti vēlu? Saki taču kaut ko.» Un mēs abi smējāmies, vēderus turēdami. Viņam nepatika mana nevērība.

No otras puses, kad mums gadās saķīvēties, ķildas šķiet smagākas un emocionālākas. Vai visas emocijas ir pieņēmušās spēkā, kopš dodam tām brīvu vaļu? Ir jūtams izmisums mūsu izligumos, jauna cietsirdība gan dusmās, gan mīlestībā. Paliek tikai greizsirdības problēma. Tas ir vienīgais šķērslis mūsu pilnīgās brīvības ceļā. Es nevaru pat ieminēties par savu vēlmi doties uz kabārē, kur mēs varētu dejot ar profesionāliem dejotājiem.

Tagad dēvēju Hugo par savu «magnātiņu». Viņam ir jauns personiskais kabinets darbnīcas lielumā. Visa bankas ēka ir lieliska un iedvesmojoša. Es bieži sagaidu viņu sapulču telpā, kur sienu klāj gleznojums ar Ņujorku no putna lidojuma, un sajūtu, kā Ņujorkas spēks sniedzas līdz pat šejieni. Es vairs nekritizēju viņa darbu, jo šādi konflikti viņu iznīcina. Esam vienojušies, ka ģeniāls banķieris ir realitāte un mākslinieks – ļoti reta iespēja. Tomēr psiholoģija, pateicoties zinātniskajai domāšanas ievirzei, ir kļuvusi par veiksmīgu tiltu starp viņa banku darījumiem un manu rakstniecību. Šim tiltam viņš var pārbraukt bez lielas kratīšanās.

Hugo ir taisnība, apgalvojot, ka savā dienasgrāmatā es domāju un prātoju, bet viņam atliek tikai sāpes, kuras varu viņam nodarīt, kaut kam atgadoties. Taču es esmu *viņa* dienasgrāmata. Viņš var skaļi domāt tikai manā klātbūtnē vai ar manu starpniecību. Tā svētdienas ritā viņš sāka skaļi domāt par to pašu, ko biju aprakstījusi dienasgrāmatā, par tieksmi pēc orgijām, piepildījumu citos virzienos. Viņa tieksme iespraucās pa vidu pašā runāšanai. Viņš vēlējas, kaut varētu doties uz *Quartz Art* ballīti. Pamanījis piepešo izteiksmes maiņu, lūpu atslābumu, instinktu sarosīšanos, kuriem viņš līdz šim nekad nebija ļāvis pilnīgi izpausties, Hugo bija tikpat pārsteigts par sevi kā es par viņu.

Savā prātā es jau biju to gaidījusi, tomēr aprāvos. Izjutu pēkšņu konfliktu starp vēlmi palīdzēt viņam pieņemt pašam savu iedabu un saglabāt

mūsu mīlestību. Lūgdama piedošanu par savu vājību, es šņukstēju. Viņš bija maigs un ārkārtīgi nožēloja – deva kvēlus solījumus, kurus nepieņemu. Kad viss bija izsāpēts, devāmies laukā dārzā.

Es piedāvāju viņam visdažādākos risinājumus: pirmkārt, piekrist manai aizbraukšanai uz Cīrihi studēt, uz laiku dodot viņam brīvību. Mēs pilnīgi apzinājāmies, ka nespēsīm gūt jaunu pieredzi viens otra paspārnē. Otra iespēja – viņš kādu laiciņu padzīvotu Parīzē, es paliktu Luvešjēnā un mātei teiktu, ka viņš strādā. Viss, ko lūdzu, bija laiks un attālums starp mums, kas nepieciešams, lai izprastu dzīvi, kurā grasījāmies mesties iekšā.

Viņš atteicās. Sacīja, ka tieši tagad nespēšot izturēt manu prombūtni. Mēs vienkārši esot pieļāvuši kļūdu, pārāk ātri progresēdami. Radījuši problēmas, kuras fiziski nespējam atrisināt. Viņš bija sašļucis, gandrīz vai slīms, un es tāpat.

Gribam kādu brīdi izbaudīt savu jauno tuvību, dzīvot tikai tagadnē, atsaukt visu pārējo. Lūdzam viens otram tikai laiku, lai atgrieztos pie saprāta, pieņemtu paši sevi un jaunos apstākļus.

Vaicāju Eduardo: «Vai tieksme pēc orgijām ir viena no pieredzēm, kas cilvēkam noteikti jāiegūst? Un vai pēc šā piedzīvojuma cilvēks var doties tālāk, neatgriezdami pie tās pašas tieksmes?»

«Nē,» viņš atteica. «Brīvlaisto instinktu dzīvē ir vairāki slāņi. Pirmais slānis aizved pie otrā, otrais pie trešā un tā tālāk. Galu galā tas noved pie nedabiskām baudām.» Viņš nezināja, kā mums ar Hugo saglabāt savu mīlestību, vienlaikus ļaujot vaļu instinktiem. Fiziskā pieredze, kurai pietrūkst mīlestības, ir atkarīga no baudas pavērsieniem un perversijām. Nedabiska bauda iznīcina spēju priecāties par normālu baudu.

To visu mēs ar Hugo zinājām. Tērējot pagājušajā naktī, viņš zvērēja, ka neiekārojoš nevienu citu, tikai mani. Es arī esmu viņā iemīlējusies, un tā mēs šo lietu atstājām fonā. Tomēr tur, pa vidu mīlestībai, mīt arī mūsu untumaino instinktu draudi.